

АНАЛИЗА ОБРТНИХ СРЕДСТАВА

1) Анализа залиха материјала

Пример за вежбу:

Аналитичка евиденција залиха материјала (НРК 15:15:15) показује следеће податке:

Датум	Улаз	Израз	Стање	Број дана	Количина x број дана
01.01.	-	-	400	13	5.200
14.01.		120	280	8	2.240
22.01.		60	220	14	3.080
05.02.	370		590	5	2.950
10.02.		80	510	28	14.280
10.03.		130	380	71	26.980
20.05.		105	275	16	4.400
05.06.		65	210	5	1.050
10.06.	280		490	69	33.810
18.08.		100	390	33	12.870
20.09.		90	300	52	15.600
11.11.		60	240	6	1.440
17.11.	200		440	3	1.320
20.11.		120	320	42	13.440
31.12.	850	930	320	365	138.660

На основу задатих података извршити анализу залиха материјала.

- 1) Почетне залихе: **400**
- 2) Завршне залихе: **320**
- 3) Највеће залихе: **590**
- 4) Најмање залихе: **210**
- 5) Годишња потрошња: **930**
- 6) Просечне залихе: $\frac{138.660}{365} = 379,9$
- 7) Просечне залихе у односу на потрошњу: $\frac{379,9}{930} \times 100 = 40,8\%$
- 8) Просечан број дана задржавања материјала на залихама:
$$T = \frac{138.660}{930} = 149$$
- 9) Коефицијент обрта залиха материјала:

$$Ko = \frac{365}{149} = 2,4 \text{ (на бази дана везивања)}$$

2) Анализа залиха готових производа

Пример за вежбу:

Аналитичка евиденција залиха кукуруза показује следеће податке:

Датум	Улаз	Излаз	Стање	Број дана	Количина x број дана
15.09.	50		50	1	50
16.09.	100		150	1	150
17.09.	100		250	1	250
18.09.	120		370	1	370
19.09.	70		440	1	440
20.09.	80		520	1	520
21.09.	90		610	9	5.490
30.09.		150	460	27	12.420
27.10.		200	260	9	2.340
05.11.		50	210	17	3.570
22.11.		200	10	40	400
31.12.	610	600	10	108	26.000

На основу задатих података извршити анализу залиха производа.

- 1) Почетне залихе: **0** (залихе на почетку године, 01. јануар)
- 2) Завршне залихе: **10**
- 3) Највеће залихе: **610**
- 4) Најмање залихе: **10**
- 5) Годишња производња: **610**
- 6) Просечне залихе: $\frac{26.000}{365} = \mathbf{71,2}$
- 7) Просечне залихе у односу на производњу: $\frac{71,2}{610} \times 100 = \mathbf{11,7\%}$
- 8) Просечан број дана задржавања производа на залихама:
$$T = \frac{26.000}{610} = \mathbf{43}$$

- 9) Коефицијент обрта залиха производа:

$$Ko = \frac{365}{43} = \mathbf{8,6} \text{ (на бази дана везивања)}$$

3) Коефицијенти обрта

Пример за вежбу:

Утврдити индикаторе обрта за предузеће “Војводина” на основу билансних података којим располажемо (Пример Писмени).

С обзиром на то да не располажемо адекватним подацима за потребе израчунавања коефицијената обрта:

- потраживања на основу датих краткорочних кредита,
- новчаних средстава,
- хартија од вредности,
- обавеза према добављачима,

ови коефицијенти се не рачунају.

На писменом је обавезно приказати формуле за обрачун свих коефицијената, док се рачунају и коментаришу само они коефицијенти за које постоје подаци!

„Војводина“

Ко укупних обртних средстава	1)	Укупни приходи	116.560	=		=	1,69
		Просечно стање обртних средстава	68.999				
Ко обрта залиха материјала	2)	Пословни приходи	104.680	=		=	1,52
		Просечно стање обртних средстава	68.999				
Ко обрта залиха нед. производње	3)	Приходи од продаје	97.130	=		=	1,41
		Просечно стање обртних средстава	68.999				
Ко обрта залиха гот. производа	4)	Расходи пословања без амортизације	92.090	=		=	1,33
		Просечно стање обртних средстава	68.999				
Ко обрта трговачке робе	=	Трошкови материјала	82.200	=		=	2,47
		Просечне залихе материјала	33.250				
Ко обрта потр. од купаца	=	Цена коштања завршене производње	96.890	=		=	13,60
		Просечне залихе недовршених производа	7.125				
Ко обрта трговачке робе	=	Приходи од продаје производа	95.610	=		=	10,27
		Просечне залихе производа	9.310				
Ко обрта потр. од купаца	=	Приходи од продаје робе	1.520	=		=	1,60
		Просечне залихе робе	950				
Ко обрта потр. од купаца	=	Приходи од продаје	97.130	=		=	10,02
		Просечно стање потраживања од купаца	9.690				

Ко обрта датих краткорочних кредита	=	$\frac{\text{Наплаћени износ кредита}}{\text{Просечно стање кредита}}$		
Ко обрта новчаних средстава	=	$\frac{\text{Годишње новчане исплате}}{\text{Просечно стање новчаних средстава}}$		
Ко обрта ХоВ	=	$\frac{\text{Износ уновчених ХоВ}}{\text{Просечно стање ХоВ}}$		
Ко обрта обавеза према доб.	=	$\frac{\text{Плаћене обавезе добављачима}}{\text{Просечно стање обавеза према добављачима}}$		
Ко обрта осн. средстава	=	$\frac{\text{Трошкови амортизације}}{\text{Просечно стање основних средстава}}$	$\frac{6.600}{122.455}$	= 0,05
Ко обрта укупне имовине	1)	$\frac{\text{Укупни приходи}}{\text{Просечно стање имовине}}$	$\frac{116.560}{196.745}$	= 0,59
	2)	$\frac{\text{Пословни приход}}{\text{Просечно стање имовине}}$	$\frac{104.680}{196.745}$	= 0,53

4) Методи утврђивања потребних обртних средстава

Пример за вежбу:

Утврдити потребна обртна средства на основу дана везивања.

ОПИС	Годишњи обим улагања (набавки)	Просечан број дана	Ко - на бази дана везивања	Потребна обртна средства
1	2	3	4 (365/3)	5 (2/4)
Сировине и материјал	157.000	15	24,3	6.452
Ситан инвентар	3.900	365	1,0	3.900
Производња и полупроизводи	415.000	27	13,5	30.699
Готови производи	415.000	9	40,6	10.233
Потраживања од купаца	343.000	32	11,4	30.071
Новчана средства на рачуну	81.355	7	52,1	1.560
Свега				82.915

Пример за вежбу:

Утврдити потребна обртна средства на основу каматних бројева.

Производи	Количина	Цена коштања	Дани трајања техн. процеса	Укупна цена коштања	Износ каматних бројева	Потребна обртна средства
1	2	3	4	5 (2x3)	6 (5x4)	7 (6/365)
A	1.100	60	27	66.000	1.796.520	4.922
B	2.200	30	49	66.000	3.234.000	8.860
C	2.700	35	53	94.500	5.008.500	13.722
D	3.770	50	26	188.500	4.901.000	13.427
Свега				415.000	14.940.020	40.932

Пример за вежбу:

Утврдити потребна обртна средства на основу коеф. сваког производа

Производи	Количина	Цена коштања	Дани трајања техн. процеса	Укупна цена коштања	Ко (на бази трајања техн. процеса)	Потребна обртна средства
1	2	3	4	5 (2x3)	6 (365/4)	7 (5/6)
A	1.100	60	27	66.000	13,4	4.922
B	2.200	30	49	66.000	7,4	8.860
C	2.700	35	53	94.500	6,9	13.722
D	3.770	50	26	188.500	14,0	13.427
Свега				415.000		40.932